

REFERAT Psykiatri- og Socialudvalget 2022-2025 d. 10-04-2024

Mødedato Onsdag d. 10. april 2024 kl. 13:00

Mødested Mødelokale A; Regionshuset, Niels Bohrs Vej 30, 9220 Aalborg Øst

Indholdsfortegnelse

Deltagere.....	3
Budgetdrøftelser for Specialsektoren vedr. Budget 2025.....	5
Lukket: Budget 2025 - anden budgetdrøftelse.....	8
Lukket: Licitationsresultat.....	9
Orientering: Ændring af aftalegrundlaget mellem Neurocenter Østerskoven og de nordjyske komm	10
Godkendelse: Erstatningsbyggeri målrettet borgere med udviklingshandicap og behov for skærmet	14
Orientering om resultater fra Den Landsdækkende Undersøgelse af Patientoplevelser i Psykiatrien /	18
B: Orientering: Danskernes Sundhed 2023.....	22
Orientering.....	25
Eventuelt.....	27
Underskrift af mødeprotokol.....	29

Punkt 1: Deltagere

1

Deltagere

Vibeke Gamst (formand)
Malene Busk (næstformand)
Ali Hassan
Anna-Grethe Sperling
Peter Østergaard Larsen
Jes V. Laursen
Kim Frost
Kirsten Morild Andersen
Malou Skeel

Administrative deltagere

Psykiatridirektør Jan Mainz
Socialdirektør Dorte Juul Hansen
Specialkonsulent Kristian Schmidt-Kristensen (udvalgssekretær)

Ad Hoc deltagere

Specialkonsulent Sarah Vogelsang Gallop, Specialektoren
Koncerndirektør Kim Mikkelsen
Økonomichef Rune Vinther Herslund
Specialkonsulent Sarah Borup Jørgensen
Kontorchef Poul Møller, Byg og Ejendomme
Administrationschef Martin Bjørn

Referat

Psykiatrici- og Socialudvalget den 10. april 2024

Udvalget var beslutningsdygtigt

Punkt 2: Budgetdrøftelser for Specialektoren vedr. Budget 2025

2018-026996

2

Budgetdrøftelser for Specialektoren vedr. Budget 2025

Resumé

Drøftelserne vedrørende det specialiserede socialområde rammesætter, hvilke fokusområder, udvalget ønsker, skal udgøre det strategiske fokus for Specialektoren i den kommende budgetperiode.

Udvalgets forslag til fokusområder vil indgå i Forretningsudvalgets drøftelse af Budget 2025 på møde den 13. maj 2024. På temadag i Regionsrådet den 22. maj fremlægger udvalgsformanden udvalgets budgetdrøftelser.

Administrationen indstiller, at Psykiatri- og Socialudvalget drøfter de foreslåede fokusområder for Specialektoren, som bør indgå i den videre budgetlægning.

Specialkonsulent Sara V. Gallop deltager under punktet.

Sagsfremstilling

Specialektoren er finansieret af takstindtægter og salg af ydelser til kommunerne. Derfor handler budgetprocessen i høj grad for Specialektoren, om den overordnede retning for virksomhedens udviklingsområder. I budgetprocessen kvalificeres retningen igennem de fokusområder, som skal være ramme for den strategiske retning for Specialektoren.

Punktet vil blive indledt med et oplæg fra administrationen om Specialektorens foreslåede fokusområder for 2025.

Oplægget tager afsæt i det politiske fokus, som det nuværende Psykiatri- og Socialudvalg har sat gennem udvalgsarbejdet og budgetprocesserne i den nuværende funktionsperiode. Oplægget tager desuden afsæt i de udfordringer, tendenser og opmærksomhedspunkter, som har indflydelse på Specialektorens retning for 2025.

Indstilling

Administrationen indstiller, at Psykiatri- og Socialudvalget

1. Drøfter de foreslåede fokusområder, som bør indgå i den videre budgetlægning

Referat

Psykiatri- og Socialudvalget den 10. april 2024

Socialdirektør Dorte Juul Hansen præsenterede Specialektorens arbejde og fokusområder med budget 2025.

Psykiatri- og Socialudvalget drøftede de foreslåede fokusområder, der bør indgå i den videre budgetlægning.

Udvalget ønsker fokus på den attraktive arbejdsplads, herunder at nedbringe vikarforbruget, samt være en attraktiv leverandør, i den videre budgetplanlægning for budget 2025.

Administrationen arbejder videre med udvalgets input til den videre budgetplanlægning for budget 2025.

Udvalget ønsker desuden på et kommende møde en grundig gennemgang af fokusområderne, herunder drøftelse af at være en attraktiv arbejdsplads, sygefravær og gennemstrømning mv.

Punkt 3: Lukket: Budget 2025 - anden budgetdrøftelse

2023-043978

Punkt 4: Lukket: Licitationsresultat

2022-044004

Punkt 5: Orientering: Ændring af aftalegrundlaget mellem Neurocenter Østerskoven og de nordjyske kommuner

2023-013043

Bilag

Afreportering vedr. Neurocenter Østerskoven

5

Orientering: Ændring af aftalegrundlaget mellem Neurocenter Østerskoven og de nordjyske kommuner

---

Resumé

Neurocenter Østerskoven har over en årrække oplevet udfordringer med økonomisk bæredygtighed og deraf udfordringer med faglig bæredygtighed.

På tværs af regionen og de nordjyske kommuner er der indgået en ny aftale, som skal understøtte tilbuddets fremtidige bæredygtighed, og som samtidig skal medvirke til at styrke samarbejdet mellem region og kommuner på hjerneskadeområdet.

Administrationschef Martin Bjørn Jensen deltager under punktet.

Administrationen indstiller, at Psykiatri- og Socialudvalget tager orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

Neurocenter Østerskoven (Østerskoven) leverer specialiseret rehabilitering til borgere med moderat til meget svær erhvervet eller medfødt hjerneskade. Tilbuddet er det eneste af sin art i Nordjylland og er en del af Det Forstærkede Samarbejde i Nordjylland under Den Nordjyske Socialaftale. Gennem en årrække har Østerskoven været udfordret på sin økonomiske bæredygtighed grundet svingende belægning og til stadighed kortere indskrivningsforløb for borgere med erhvervet hjerneskade. Den udfordrede økonomiske bæredygtighed har en negativ afsmittende effekt på den faglige bæredygtighed.

Som del af Det Forstærkede Samarbejde i Nordjylland har der i regi af Den Administrative Styregruppe på Socialområdet (DAS) i 2. halvår 2023 været nedsat en tværgående arbejdsgruppe med kommunale og regionale deltagere for at komme med anbefalinger for fremtidig bæredygtighed på Østerskoven. Anbefalingerne er godkendt i DAS, og der er dermed en enighed og et fælles afsæt på tværs af kommuner og region for at ændre aftalegrundlaget for Østerskovens rammevilkår.

Enighed om behovet for Østerskoven og nyt aftalegrundlag

Gennem de senere år er der sket et kompetenceløft i kommunalt regi, hvor flere kommuner i højere grad selv kan levere en indsats på avanceret niveau eller ambulans på specialiseret niveau til borgere med erhvervet hjerneskade. Når flere opgaver nu håndteres i kommunerne giver det samtidig behov for færre døgnpladser på Østerskoven ift. borgere med erhvervet hjerneskade.

Selvom kommunerne til stadighed kan løse flere komplekse opgaver for målgruppen findes der ikke andre tilbud i Nordjylland, som leverer specialiseret døgnrehabilitering. Der er derfor kommunal enighed om, *"at de nordjyske kommuner fortsat ser Neurocenter Østerskoven som deres foretrukne leverandør af specialiseret døgnrehabilitering forudsat, at der sikres et neurofagligt niveau, som lever op til de nationale retningslinjer fra Sundhedsstyrelsen og Socialstyrelsen. Det vurderes, at der fortsat er behov for Neurocenter Østerskoven til levering af specialiseret døgnrehabilitering, når indsatsen skal leveres i Nordjylland."*

Derfor er der nu opnået en ny aftale mellem kommuner og region om at reducere antallet af døgnpladser fra 14 til 12 budgetterede pladser til borgere med erhvervet hjerneskade, idet den maksimale dagsbelægning i 2023 har været 12 pladser. Belægningsprocenten reduceres dertil fra 90 til 85, så det svarer til den gennemsnitlige belægning i 2023. Ved at reducere belægningsprocenten til 85, svarer det til en gennemsnitlig belægning på 10,2 pladser. Det er ligeledes den gennemsnitlige belægning for borgere med erhvervet hjerneskade i 2023.

Denne ændring vil samtidig medføre en takstændring for pladser til borgere med erhvervet hjerneskade fra 6.534 kr. pr. borger pr. døgn til 7.026 kr. pr. borger pr. døgn. En difference på 492 kr. pr. borger pr. døgn.

Det nye aftalegrundlag vil understøtte et mere solidt økonomisk grundlag for at kunne håndtere udsvingene i efterspørgslen på døgnpladser og samtidig skabe en mere robust forudsætning for et fagligt funderet vidensmiljø, der opretholder det nødvendige og efterspurgte specialiseringsniveau.

Der har desuden været bred enighed på tværs om at styrke dialogen mellem kommuner og Østerskoven. Derfor er der aftalt oprettelse af flere nye dialog- og mødefora for at styrke og øge samarbejdet både på tilbuds- og virksomhedsniveau.

Derudover har der været en række kommunale ønsker af mere praksisnær karakter, som Neurocenter Østerskoven i videst muligt omfang vil efterkomme. Det være sig bl.a. inddragelse af neuropsykolog, psykolog med fokus på rehabilitering, organisering af de tværfaglige teams mv. Med aftalen om ny budgetteret belægning og takstændring tages der samtidig højde for, at de mere driftsnære kommunale ønsker kan indeholdes i taksten.

Ændringerne blev forelagt for - og godkendt af - DAS d. 22. januar 2024 og trådte i kraft pr. 1. februar 2024.

Der henvises til afrapporteringen som bilag for yderligere.

Økonomi

Gennem de senere år har Østerskoven leveret et økonomisk underskud grundet at de budgetterede pladser ikke har matchet den reelle kommunale efterspørgsel på pladser til borgere med en erhvervet hjerneskade. Enigheden om den nye aftale skal medvirke til at understøtte en bedre sammenhæng mellem den kommunale efterspørgsel og Østerskovens budgetterede belægning, og tilbuddet estimeres at opnå økonomisk balance i indeværende år. En økonomisk balance vil samtidig medvirke til at styrke den faglige bæredygtighed ift. at sikre de rette faglige kompetencer, der er en forudsætning for at kunne levere den nødvendige specialiserede rehabilitering, samt de kommunale ønsker til Østerskovens faglighed.

Indstilling

Administrationen indstiller, at Psykiatri- og Socialudvalget:

1. Tager orienteringen til efterretning

Referat

Psykiatri- og Socialudvalget den 10. april 2024

Administrationschef Martin Bjørn orienterede om det ændrede aftalegrundlag mellem Neurocenter Østerskoven og de nordjyske kommuner, og udvalget tog orienteringen til efterretning, og følger fortsat området nøje.

Bilag

1. Afrapportering vedr. Neurocenter Østerskoven

Punkt 6: Godkendelse: Erstatningsbyggeri målrettet borgere med udviklingshandicap og behov for skærmet bolig

2023-037873

Bilag

Oplæg til erstatningsbyggeri målrettet borgere med udviklingshandicap og behov for skærmet bolig

6

Godkendelse: Erstatningsbyggeri målrettet borgere med udviklingshandicap og behov for skærmet bolig

---

Resumé

Området for Voksne med Udviklingshandicap – Sødisebakke oplever en øget kommunal efterspørgsel efter pladser til voksne borgere med middelsvært/svært udviklingshandicap, som har behov for en skærmet bolig. Områdets fysiske rammer kan aktuelt ikke matche den kommunale efterspørgsel, da flere lejligheder er uhensigtsmæssige i forhold til borgernes behov og/eller utidssvarende. Området er derfor nødsaget til kontinuerligt at afvise henvendelser fra kommunerne vedr. skærmede boliger.

Administrationen indstiller, at Psykiatri- og Socialudvalget godkender forslag om at nedlægge 10 lejligheder på Området for Voksne med Udviklingshandicap – Sødisebakke og erstatte dem med en nybygget afdeling på 16 skærmede boliger, som placeres på områdets matrikel. Administrationen indstiller desuden til, at Psykiatri- og Socialudvalget godkender, at administrationen arbejder videre med projektet, og herunder udarbejder oplæg til anlægsramme, så sagen efterfølgende kan præsenteres for Regionsrådet og indarbejdes i kommende budget

Administrationschef Martin Bjørn Jensen deltager under punktet.

Sagsfremstilling

Specialesektoren driver Området for Voksne med Udviklingshandicap – Sødisebakke, som leverer indsatser til målgruppen 'voksne borgere med udviklingshandicap'. I tillæg til deres udviklingshandicap har borgerne oftest yderligere problemstillinger. Det kan f.eks. være autismespektrumforstyrrelser, diverse udviklingsforstyrrelser, dom, problemskabende adfærd eller psykiatriske diagnoser.

Området har i de senere år oplevet, at kommunerne i stigende grad efterspørger skærmede boliger til borgerne, dvs. en selvstændig lejlighed uden fællesarealer, med egen indgang og også ofte med behov for begrænsning af stimuli, f.eks. særlig støjdemning eller visuel afskærmning. Områdets fysiske rammer kan aktuelt ikke matche den øgede efterspørgsel på skærmede boliger.

I forlængelse heraf har Specialesektoren udarbejdet et oplæg til erstatningsbyggeri målrettet borgere med udviklingshandicap og behov for skærmet bolig. Se vedlagte bilag. Oplægget beskriver:

- den øgede efterspørgsel efter skærmede boliger
- boliger i Området for Voksne med Udviklingshandicap - Sødisebakke, som bør udfases, da de ikke er tidssvarende og/eller ikke kan benyttes som skærmede boliger
- et løsningsforslag om erstatningsbyggeri i området

Nedenfor gennemgås oplæggets hovedkonklusioner.

Øget efterspørgsel efter skærmede pladser

I oplægget gennemgås alle afviste henvendelser til områdets fem døgntilbud i 2021-2023. Oplægget viser, at området samlet set har måttet afvise 89 henvendelser i 2021-2023, fordi området ikke havde en ledig plads. Heraf er 48 henvendelser blevet afvist, fordi området ikke havde en ledig *skærmet* plads.

Området har derudover undersøgt, om der allerede er indskrevne borgere på områdets tilbud, som ville have gavn af en mere skærmet lejlighed, end den lejlighed, som de aktuelt bor i. Tanken er, at borgere som disse evt. ville kunne tilbydes en mere passende lejlighed i en afdeling, som er bygget med henblik på skærming – og at dette ville frigøre lejligheder til borgere, som ikke har behov for skærming. Konklusionen på undersøgelsen er, at der aktuelt er 6-8 borgere fordelt på områdets tilbud, som ville have gavn af en mere skærmet lejlighed.

Oplægget viser, at der er et stort behov for skærmede pladser, som det aktuelt ikke er muligt for området at imødekomme.

Gennemgang af boliger i området, som bør udfases

Oplægget konkluderer, at der er basis for at udfase 10 lejligheder fordelt på tre af områdets tilbud. Det drejer sig konkret om;

- alle fire lejligheder på afdeling Kuben under Autismespektrumforstyrrelser – Sødisebakke
- alle fire lejligheder på afdeling Løvhøj under Særforanstaltninger – Sødisebakke
- to lejligheder på afdeling Skovbrynet stuen under Komplekse Udviklingsforstyrrelser - Sødisebakke.

De 10 lejligheder er enten utidssvarende og/eller uhensigtsmæssige i forhold til målgruppen. Speciaalsektoren vurderer desuden, at det ikke er muligt at ombygge afdelingerne, da det i høj grad er selve placeringen af afdelingerne samt bygningens beskaffenhed, som gør, at lejlighederne ikke kan benyttes som skærmede pladser.

Beskrivelse af løsningsforslag om erstatningsbyggeri

Speciaalsektoren anbefaler, at de 10 nævnte lejligheder udfases og erstattes af en nybygget afdeling med 16 skærmede boliger.

Speciaalsektoren vurderer, at en nybygget afdeling på 16 pladser vil give det bedst mulige udgangspunkt for faglig og økonomisk bæredygtighed, og at disse 16 pladser vil kunne bidrage til at imødekomme en del af den kommunale efterspørgsel efter skærmede boliger til borgere med middelsvært/svært udviklingshandicap, som derudover har yderligere problemstillinger.

Den nye afdeling planlægges placeret på områdets matrikel og på et byggefelt, som ligger mest mulig afskærmet fra områdets øvrige afdelinger. Byggefeltet er ejet af regionen og ligger inden for en kommunal planramme, som fastlægger, at det kan benyttes til 'almennyttigt institutionsområde, herunder sociale institutioner med boliger o. lign.'. Der er aktuelt ikke udarbejdet lokalplan for byggefeltet.

Økonomi

Ved politisk opbakning til erstatningsbyggeriet vil administrationen udarbejde oplæg til anlægsramme, så projektet kan optages på investeringsoversigten for de kommende år.

Kommunikation og dialog

Erstatningsbyggeriet skal aftales med kommunerne og forventes at kunne indgå i den kommende Nordjysk Socialaftale 2025-26.

Ved politisk opbakning til erstatningsbyggeri vil Specialsektoren anmode Mariagerfjord Kommune om at udarbejde lokalplan for byggefeltet.

Indstilling

Administrationen indstiller, at Psykiatri- og Socialudvalget:

1. godkender forslag om at nedlægge 10 lejligheder på Området for Voksne med Udviklingshandicap – Sødisebakke og erstatte dem med en nybygget afdeling på 16 skærmede boliger, som placeres på områdets matrikel
2. godkender at administrationen arbejder videre med projektet, og herunder udarbejder oplæg til anlægsramme, så sagen efterfølgende kan præsenteres for Regionsrådet og indarbejdes i kommende budget

Referat

Psykiatri- og Socialudvalget den 10. april 2024

Administrationschef Martin Bjørn indledte punktet med oplæg om erstatningsbyggeri målrettet borgere med udviklingshandicap og behov for skærmet bolig

Psykiatri og Socialudvalget drøftede punktet, og godkendte indstillingen.

Bilag

1. Oplæg til erstatningsbyggeri målrettet borgere med udviklingshandicap og behov for skærmet bolig

Punkt 7: Orientering om resultater fra Den Landsdækkende Undersøgelse af Patientoplevelser i Psykiatrien 2023

2013-019103

Bilag

Retspsyk23_PT_regionsrapport_regionnordjylland

LUP Psykiatri 2023_Retspsyk23_PT_landsrapport

LUP Psykiatri 2023_Regionale forskelle

LUP Psykiatri 2023_one-pager27022024

INDLAGT23_PT_regionsrapport_regionnordjylland

BU_AMB23_PT_regionsrapport_regionnordjylland

BU_AMB23_FOR_regionsrapport_regionnordjylland

AMB23_PT_regionsrapport_regionnordjylland

Orientering om resultater fra Den Landsdækkende Undersøgelse af Patientoplevelser i Psykiatrien 2023

Resumé

Resultaterne af Den Landsdækkende Undersøgelse af Patientoplevelser i Psykiatrien 2023 (LUP Psykiatri) præsenteres.

Psykiatridirektør Jan Mainz indleder punktet med et kort oplæg.

Sagsfremstilling

Den landsdækkende Undersøgelse af Patientoplevelser i Psykiatrien (LUP Psykiatri) er en national spørgeskemaundersøgelse, som gennemføres på vegne af de fem regioner og Danske Regioner.

Undersøgelsen har til formål at opsamle viden om patienters og pårørendes oplevelser og vurderinger af Psykiatrien med henblik på at afdække, hvor der er behov for kvalitetsforbedringer. Undersøgelsen giver mulighed for at følge udviklingen over tid og sammenligne internt i regionen og på tværs af regioner.

Undersøgelsens resultater fremgår af oversigter og rapporter udarbejdet af forsknings- og konsulenthuset DEFACTUM, som er en del af Region Midtjylland.

Resultaterne baserer sig på to forskellige måder at indsamle spørgeskemadata på:

1. Årlig stikprøveundersøgelse, hvor undersøgelsen er baseret på, at alle patienter og pårørende i målgruppen har fået tilbudt et spørgeskema i undersøgelsesperioden. Spørgeskemadata baserer sig på 26-35 spørgsmål.
2. Løbende digitale målinger. Spørgeskemadata baserer sig på ni spørgsmål, som dækker de nationale mål og centrale områder for den patientoplevede kvalitet. Syv af disse spørgsmål er desuden ens på tværs af LUP Psykiatri, LUP Somatik og LUP Akutmodtagelse.

Nedenstående tabel beskriver, hvilke populationer, som baserer sig på de forskellige indsamlingstyper:

Årlig stikprøve	Løbende digitale målinger
Børn- og Unge Indlagt	Voksenpsykiatrien Indlagt
Børn- og Unge Ambulant	Voksenpsykiatrien Ambulant
Forældre til Børn og Unge Ambulant	Retspsykiatri Ambulant
Retspsykiatri Sengeafsnit	

Spørgeskemaundersøgelsen for pårørende til voksne indlagte og ambulante patienter har siden 2005 været en del af LUP-undersøgelserne og gennemføres hvert tredje år. Seneste pårørendeundersøgelse var i 2021, hvorfor næste pårørendeundersøgelse gennemføres i 2024.

Grundet lavt antal udleverede og returnerede spørgeskemaer blandt indlagte børn og unge samt pårørende til indlagte børn og unge har Psykiatrien Region Nordjylland ikke modtaget resultater for disse delundersøgelser. Det kræver mindst 10 udleverede spørgeskemaer og mindst 5 returnerede spørgeskemaer, før der udarbejdes en rapport.

Resultaterne af LUP-Psykiatri er offentliggjort d. 13-03-2024.

Resultater LUP Psykiatri 2023:

Før gennemgang af resultaterne for LUP Psykiatri, er det væsentligt at have svarprocenterne med i betragtning. Det er værd at bemærke, at overgangen til løbende digitale målinger har resulteret i et fald i svarprocenten:

- Voksne indlagte patienter: 20%
- Voksne ambulante patienter: 25%
- Retspsykiatrisk sengeafsnit: 95%
- Retspsykiatrisk ambulatorium: 9%
- Børn og unge ambulante patienter: 84%
- Børn og unge forældre til ambulante patienter: 84%
- Ældrepsykiatrien: 40%

Svarprocenten for de årlige stikprøvemålinger er imidlertid høj og det er værd at bemærke, at Børne- og Ungdomspsykiatrien er lykkedes med at erhverve markant flere besvarelser sammenlignet med tidligere målinger.

Det bemærkes, at den samlede tilfredshed blandt voksne patienter ligger på landsgennemsnittet, idet 73% af de voksne patienter i Psykiatrien er i høj eller meget høj grad tilfredse samlet set. For Børne- og Ungdomspsykiatrien er det værd at bemærke, at den samlede tilfredshed er højere end landsgennemsnittet, idet henholdsvis 84% af patienterne og 88% af de pårørende er i høj grad eller meget høj grad tilfredse samlet set. Det tegner sig et anderledes billede for retspsykiatrien, hvor 47% af patienterne i høj eller meget høj grad er tilfredse samlet set, hvorimod landsgennemsnittet for retspsykiatrien er 61%.

Psykiatridirektør Jan Mainz vil give en nærmere præsentation af Psykiatrien Regions Nordjyllands LUP-resultater.

Vedlagt som bilag er følgende:

- Rapport for delundersøgelsen på regionsniveau voksne indlagte patienter
- Rapport for delundersøgelsen på regionsniveau voksne ambulante patienter
- Rapport for delundersøgelse på regionsniveau børn og unge ambulante patienter
- Rapport for delundersøgelse på regionsniveau forældre til børn og unge ambulante patienter
- Rapport for delundersøgelse på regionsniveau retspsykiatrisk sengeafsnit
- *One-pagers*, som er en kort udgave af den nationale årsrapport for LUP Psykiatri
- Rapport over regionale forskelle

Indstilling

Administrationen indstiller, at Psykiatri- og Socialudvalget:

1. Tager LUP Psykiatri 2023 resultaterne til efterretning

Referat

Psykiatri- og Socialudvalget den 10. april 2024

Punktet udskydes til det kommende møde.

Bilag

1. Retspsyk23_PT_regionsrapport_regionnordjylland
2. LUP Psykiatri 2023_Retspsyk23_PT_landsrapport
3. LUP Psykiatri 2023_Regionale forskelle
4. LUP Psykiatri 2023_one-pager27022024
5. INDLAGT23_PT_regionsrapport_regionnordjylland
6. BU_AMB23_PT_regionsrapport_regionnordjylland
7. BU_AMB23_FOR_regionsrapport_regionnordjylland
8. AMB23_PT_regionsrapport_regionnordjylland

Punkt 8: B: Orientering: Danskernes Sundhed 2023

2023-001023

B: Orientering: Danskernes Sundhed 2023

Resumé

Sundhedsprofilundersøgelsen, *Hvordan Har Du Det?* er Danmarks største landsdækkende spørgeskemaundersøgelse om sundhed, trivsel og sygdom, som gennemføres hvert fjerde år på samme tid i samtlige regioner og kommuner.

Den seneste undersøgelse er gennemført i 2021 under COVID-19-pandemien, hvor særlige omstændigheder med nedlukning af samfundet gjorde sig gældende i store dele af dataindsamlingsperioden. For at give en pejling på udviklingstendenserne i befolkningens sundhed, trivsel og sygdom på den anden side af COVID-19-pandemien har Statens Institut for Folkesundhed gennemført en midtvejsundersøgelse i 2023.

Den overordnede konklusion på undersøgelsen er, at de udviklingstendenser, der er set i de tidligere undersøgelser samt i 2021, med enkelte undtagelser også ses i 2023 undersøgelsen. Midtvejsundersøgelsen ændrer derfor ikke på de konklusioner, der blev udledt af undersøgelsen i 2021.

Sagsfremstilling

Om undersøgelsen

Undersøgelsen i 2023 kan betegnes som en midtvejsopfølgning på de tidligere dataindsamlingsrunder frem mod næste planlagte undersøgelse i 2025. Undersøgelsen i 2021 blev gennemført i en periode, hvor der i forbindelse med håndteringen af COVID-19-pandemien var indført en række midlertidige tiltag og restriktioner i Danmark. Rammerne for vores liv var derfor markant anderledes end normalt, og selvom der i forbindelse med 2021 undersøgelsen var opmærksomhed på dette, vil resultaterne fra undersøgelsen i 2021 kunne være påvirket af dette.

Undersøgelsen i 2023 er designet til at være nationalt og regionalt repræsentativ, men er baseret på en markant mindre stikprøve end undersøgelseerne der laves hver 4 år af Region Nordjylland og hvor ca. 37.000 nordjyder spørges. Dette kan medføre en større usikkerhed på estimerne, særligt i opgørelser med få svarpersoner. Endvidere er det ikke muligt at lave opgørelser på kommunalt niveau. Undersøgelsen er gennemført i perioden 10. februar til 12. maj 2023 og blev udsendt til 25.000 borgere på landsplan, heraf ca. 2500 i Region Nordjylland, hvoraf lidt mindre end 1000 personer har svaret.

Spørgeskemaet i 2023 indeholder langt hen ad vejen de samme spørgsmål som i 2021. Derudover blev der som en del af undersøgelsen gennemført et pilotstudie, hvor en mindre del af deltagerne fik mulighed for at afprøve en bevægelsesmåler, der registrerer deltagerens fysiske aktivitet, stillesiddende tid og søvn. Disse resultater afreporteres i en særskilt rapport.

Overordnede konklusioner

2023-undersøgelsen bekræfter overordnet set udviklingstendenserne fra undersøgelsen i 2021. Eksempelvis ses der et fortsat fald i andelen, der ryger tobak, og en fortsat stigning i andelen af befolkningen, der scorer lavt på den mentale helbredsskala. Undersøgelsen viser dog også, at andelen med tegn på ensomhed er

faldet i perioden 2021 til 2023. Resultaterne for ensomhed i 2021 kan derfor tænkes at være påvirket af COVID-19-pandemien, hvilket også var et opmærksomhedspunkt i 2021, og det fremgår af Region Nordjyllands rapport, at netop resultaterne på ensomhed og andre indikatorer omkring sociale relationer skulle tolkes i lyset af den aktuelle situation.

Derudover ses på nationalt niveau en stagnation i unges alkoholforbrug i perioden 2021 til 2023 idet andelen der mindst en gang om ugen drikker mere end 5 genstande ved samme lejlighed (rusdrikkeri/binge drinking) er på samme niveau i 2021 og 2023. Dette er et brud på det fald i alkoholforbruget, der er observeret siden 2010. Det kan derfor tænkes, at alkoholforbruget i 2021 var relativt lavt på grund af restriktioner i forbindelse med COVID-19-pandemien.

Disse resultater på nationalt niveau genfindes umiddelbart også for Region Nordjylland. Overordnet set ændrer undersøgelsen i 2023 således ikke på grundlaget for de sundhedspolitiske initiativer og satsninger, der er iværksat på baggrund af undersøgelsen i 2021.

På de variable, der er medtaget i rapporten, adskiller Region Nordjylland sig i 2023 kun på usundt kostmønster, hvor andelen af borgere med usundt kostmønster i Region Nordjylland ligger over landsgennemsnittet. På alle andre parametre er der ikke forskel på landsgennemsnittet og gennemsnittet for Region Nordjylland.

Rapporten kan læses her: [Danskernes Sundhed 2023](#)

Øvrige relevante erfaringer fra 2023-undersøgelsen

Det bemærkes, at svarprocenten i undersøgelsen var meget lav. Der arbejdes derfor både nationalt og i Region Nordjylland med, hvordan vi kan arbejde med at motivere borgerne til at svare, når den regionale undersøgelse sendes ud i februar 2025.

I undersøgelsen er afprøvet accelerometermåling til objektiv måling af fysisk aktivitet. Der kommer en særskilt rapport om dette, og det bliver muligvis en mulighed for regionerne at inkludere dette som et frivilligt tilvalg i 2025-undersøgelsen.

Indstilling

Administrationen indstiller, at Psykiatri- og Socialudvalget:

1. Tager orienteringen til efterretning

Referat

Psykiatri- og Socialudvalget den 10. april 2024

Udvalget tog orienteringen til efterretning

Punkt 9: Orientering

9

Orientering

Indstilling

Administrationen indstiller, at Psykiatri- og Socialudvalget

1. Tager orienteringen til efterretning.

Referat

Psykiatri- og Socialudvalget den 10. april 2024

Punkt 10: Eventuell

10
Eventuelt

Punkt 11: Underskrift af mødeprotokol

11

Underskrift af mødeprotokol

Udvalgets medlemmer skal godkende mødeprotokollen.

Godkend elektronisk ved at trykke på Godkend.